”Juelsmindebanen” er blevet til i et samarbejde mellem Kend din landsby og lokalarkiverne langs banen.

De 8 cykelruter er udformet som rundture, der dels følger banen, dels går ud i landskabet til interessante steder med fortællinger om folk og liv på jernbanens tid. Man kan naturligvis starte på ruten, hvor man vil, men i turbeskrivelsen tager vi udgangspunkt i et sted, hvor det er nemt at parkere.
Alternativt kan man følge ruterne langs banen og tage bussen (med cyklen i bagagerummet) tilbage til udgangspunktet - køreplaner findes på nettet.

Pas på i trafikken!
På sightseeing kan man glemme de andre trafikanter, så der opstår farlige situationer. Husk at køre ind til siden, gøre tegn og pas på før, der stoppes op eller vejene krydses.

Tag hensyn!
Da stationerne i dag er private huse og banens spor er på private arealer, er det vigtigt at respektere dette.

Der kan evt. findes mere lokalhistorie på lokalarkivernes hjemmesider og på www.arkiv.dk

Med støtte fra Hedensted Kommunes Udviklingspulje og Friluftsrådet.

Glud Museum – det østjyske landsbymuseum – står bag projekt Kend din landsby.

Læs mere på: www.gludmuseum.dk

HEDENSTED KOMMUNE

Ta’ på Bakkedalstur

8 historieture på cykel fra Juelsminde til Horsens langs

Juelsmindebanen

På sporet af den nedlagte jernbane, der snoede sig gennem det skønne landskab mellem Horsens og Juelsminde.

KEND DIN **LANDSBY**

Juelsmindebanen

- på jagt efter sporet af den gamle jernbane

Juelsmindebanen blev indviet i 1884 og det første tog afgik den 25. maj kl. 6.10 fra den ensomt beliggende station i strandkanten nede ved Sandbjerg Vig øst for Klakring.
Det blev starten på en rivende udvikling i landsbyerne langs banen - også omkring stationen i strandkanten, hvor en helt ny by voksede op.

Banen, skinner og sveller, er væk, men de fleste stationer, tegnet af ingeniør og arkitekt J.C. Clausen og opført af tømrermester Nielsen, Rårup, står endnu.
Trinbrætterne – stoppesteder, evt. med skur – er også væk, men der er stadig spor i landskabet efter banen og dem besøger vi cykelturene.

1. ETAPE – Juelsminde, Klakring, Vesterby – ca. 17 km
Turen starter ved vandrerhjemmet, der er indrettet i den gamle remise, nær ved **Juelsminde Station** og den store funktionærbolig - det allerførste hus i den nye by.
Ruten følger et lille stykke banesti ved Teglværkssøen og går til **Trinbræt Højbo** ved Dykær.
Det går opad til **Klakring Station**, og videre til **Vesterby Holdeplads**. Herfra går det nedad langs Vejlevej og Bolbroholtvej med gofbanen. I Bugten følges stranden tilbage til havnen.

2. ETAPE – Vesterby og Barrit – ca. 17 km
Parkering overfor Årstiderne og så går det nedad gennem skoven Barrit Tykke og over til Vesterby Holdeplads.
Forbi ”det swot hoel” tilbage til Barritskov og videre med et smut ind omkring **Gramtange trinbræt**.
Barrit Station blev en ny by nord for de tre Barrit-landsbyer, Over Barrit, Barrithule og Barritskov.
I dag kendt for Danmarks mindste andelsmejeri, der producerer flødeoste og har et velassorteret ostesalg.
Turen går til Breth og Barrit Kirke. Fra Over Barrit og Barrithule ned igen til Barritskovby og Barritskov.

3. ETAPE – Gramrode og Barrit – ca. 15 km
Gramrode Station ligger for enden af Bredgade – nu hvidmalet, men stadig med stald og pakhus.
Turen går over Brandstub til Ørnsvigvej, som banen krydsede i sin tid. Tag evt. et smut forbi **Trinbræt Grønvejen** inden turen går til **Barrit Station** med det aktive Barrit Andelsmejeri. Der fra videre til Breth og op ad L’hombrevej - måske den eneste vej i Danmark opkaldt efter et kortspil - til den gamle herregård Skerrildgaard.
Der venter så en skøn tur ad Bøgeskovvejen ned til Nebsager Bøgeskov og tilbage til Gramrode.

4. ETAPE – Hornsyld og Bråskov – ca. 9 km
Parkering ved Hornsyld Idrætscenter, hvorfra der går en sti mod Bråskov. Stien følger banesporet det sidste stykke vej til den store købmandsgård og **Bråskov Station** .
Herfra går ruten forbi Bråskovgård og gennem Hornsyld forbi fordums kro, bryggeri, apotek og sygehus.
Tag et kig på Nebsager Kirke med de flotte mindetavler om Skerrildgaards tidligere ejere. Ved Bredmade krydses banesporet og der er kig til Galgebakken. Ruten går ind forbi den store Hornsyld Købmandsgård og **Hornsyld Station**. Videre til **Trinbræt Hornsyld** og Idrætscentret.

5. ETAPE – Bråskov og Stenderup – ca. 17 km
Parkering ved den tidligere **Bråskov Station**, der ligger ved siden af forsamlingshuset og det store forhenværende posthus. Turen går ned omkring den smukke Brå Mølle, hvor man evt. kan stå af cyklen og gå langs vandrestien til den gamle jernbanebro over Smedebækken.
Via **Brå** går turen videre til det tidligere **Stenderup Teglværk**, og stationsbyen Stenderup. Herfra til Lystrup og sydpå mod Urlev og døvehøjskolen Castberggård.
Tag evt. en gåtur ad stien ned i naturområdet Tagkær inden turen går tilbage til Bråskov.

6. ETAPE – Stenderup og Ørnstrup Station – ca. 12 km
Parkering ved forsamlingshuset overfor kirken i Stenderup.
Turen går gennem byen forbi **Stenderup Station** - og hen til Dallerup Skov, hvor sporet stadig er synligt gennem skoven.
Videre til Ørnstrup og den lille **Ørnstrup Station**, der ligger alene ude på marken. Over til Dallerup med den skønne sø, hvor en gård engang sank og forsvandt.
Forbi Galgebakken ved Bjerre med mulighed for en afstikker til Bjerre med kro, kirke og arresthus. På turen tilbage til Stenderup kan der gøres holdt ved Bjerre Mølle.

7. ETAPE – Torsted og Ørnstrup Station – ca. 12 km
Parkering ved Thorsted Kirke. Banen gik tæt forbi kirken og banesporet følges over mod Ringvej Syd, som cykelturen går under på vej over til trinbrættet ved Ørnstrup Møllevej.
Videre til Ørnstrup og den lille **Ørnstrup Station**, der ligger helt alene ude på marken på Dallerupvej. Man kan ane banens videre forløb over markerne ned mod Dallerup Skov, men cykelturen går til Dallerup, forbi Dallerup Sø og over Bjerrevej tilbage til Ringvej Syd.
Her er der cykelsti helt til Torsted.

8. ETAPE – Horsens og Torsvang – ca. 12 km
Parkering ved Beringspladsen i Horsens. Her lå den første banegård og vi følger sporet af Juelsmindebanen, der gik over Rødebro og ud på den anden side af Ringvejen.
På turen op mod Torsted ses flere spor efter banen og fra Torsted Kirke går det tilbage mod **Torsvang** med det lille ledvogterhus og rester af banen ved Schurs fabrikker.
Herefter går ruten til den ”nye” Banegård og så kan man evt. nyde en tur gennem Bygholm Park, inden det går tilbage til udgangspunktet.

LIDT HISTORIE

Juelsmindebanen var den første privatbane i det østjyske.
Den østjyske længdebane fra Århus til Fredericia kom til i 1868 og nu var drømmen at forbinde Bjerre Herred med det store jernbanenet. Det skulle ske via Horsens – mente man i Horsens – og banen skulle passere Stenderup og ende ved stranden i Sandbjerg Vig, mente Teglværksejer Rousthøj i Stenderup. For enden af banen skulle der bygges en havn og en færge sørge for forbindelsen til Sjælland. Det var drømmen og sådan blev det – næsten.

Havnen blev bygget i 1896 og Juelsminde opstod som livlig havne- og ferieby, hvor en strøm af turister og en voksende fiskerflåde sikrede økonomien.
Færgefarten kneb det mere med. Et forsøg med en færge til Bogense gik i sig selv og først i 1962 lagde Julle, den første færge med forbindelse til Sjælland, til kaj i Juelsminde.
Men det var 5 år for sent. De røde skinnebusser var stoppet på Juelsmindebanen i 1957 og det blev bilerne, der i årene efter dannede ”færgetræk” på landevejene i Bjerre Herred.

Jernbanen bragte liv fra købstaden ud på landet.
Nye byer, stationsbyer, opstod - i Bråskov, Gramrode, Barrit og Juelsminde og de gamle landsbyer langs banen fik vokseværk, når butikker og håndværkere fulgte med banen ud på landet.
Andelsmejerier, købmandsgårde med foderstof og trælasthandel, brugs, slagter, bager, manufaktur m.m.

Det er sporene efter Juelsmindebanen, både selve banen og de mange følger i form af byudvikling, bygninger og erhverv vi opsøger på de 8 cykelture.

Kilder:
Horsens Juelsminde Jernbane, B. Wilcke & P. Thomassen 1973
Stenderup – Brikker til Stenderups historie. Historisk Forening for Stenderup og Omegn, 2014.
Lokalhistorie og beretninger fra Barrit-Vrigsted Kommune 1870-1970. Barrit-Vrigsted Lokalarkiv, 2018
Juelsmindebanen, Signalposten Nr. 5/6, 1965
Nedlagte baner HTB/HV, Signalposten Nr. 2, 1981
Med Horsens-Tørring jernbane, Østjysk Hjemstavn 1975
Horsens privatbaner, Hardy Nikolajsen 2016

Hent foldere, historier og billeder
på kenddinlandsby.dk/bakkedalsture/juelsminde-banen/ - Det gøres nemt ved at skanne koden her:

Torsvang Holdeplads
Horsens Banegård
Horsens Banegård
Ørnstrup St.
Stenderup St.
Hornsyld St.
Gramrode St.
Bråskov St.
Vesterby Holdeplads
Barrit St.
Klakring St.
Juelsminde Station
8. etape
7. etape
6. etape
5. etape
4. etape
3. etape
2. etape
1. etape
HORSENS
HORNSYLD
JUELSMINDE
DAUGÅRD
STOUBY
LØSNING
ØSTER SNEDE
HJARNØ
Hjarnø Hage
Snaptun
ALRØ SUND
AS VIG
SANDBJERG VIG
HJARNØ NORDØST FLAK
As Hoved Flak
Hornborg
Korning
Flemming
Stenderup
Bråskov
Gramrode
Barrit
Klakring
Vesterby
Glud
Overby
Nederskov
Skjold
Stouby
Sønderskov
Stouby Skov